BUSINESS મિત્ર Plus

ભારતમાં GCC સેક્ટરનો અદભૂત વિકાસ થયો છે અને હજી થઈ રહ્યો છે

કોર્પોરેટ જગતમાં, GCCs એ વૈશ્વિક ટેલેન્ટનો લાભ લેવા અને કામગીરીને શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ(MNCs) દ્વારા સ્થાપિત કરવામાં આવેલા ઓફશોર અથવા નિયરશોર કેન્દ્રો છે. ભારત ૨,૧૦૦ થી વધુ GCCs ધરાવે છે જેમાં અંદાજે ૨૪ લાખ પ્રોફેશનલ્સ કાર્યરત છે. આ કેન્દ્રો હવે માત્ર સામાન્ય કોસ્ટ-આર્બિટ્રેજ(ખર્ચ બચાવવા માટેના કોલ સેન્ટર્સ) પૂરતા સીમિત ન રહેતા, ડીપ ટેક, AI (આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ) અને વ્યૂહાત્મક બિઝનેસ લીડરશિપ(વ્યૂહાત્મક વ્યવસાયિક નેતૃત્વ) તરફ આગળ વધી ચૂક્યા છે. બિઝનેસ અને ITમાં, ઓફશોર એટલે ખર્ચમાં મહત્તમ બચત કરવા માટે દૂરના દેશમાં (મોટે ભાગે અન્ય ખંડોમાં) કામની આઉટસોર્સિંગ કરવી, જ્યારે નિયરશોર એટલે બહેતર સમન્વય અને સાંસ્કૃતિક સમાનતા માટે સમાન ટાઈમ ઝોન ધરાવતા પાડોશી અથવા નજીકના દેશમાં કામ સોંપવું.

ભારતમાં ગ્લોબલ કેપેસિટી સેન્ટર્સ(GCCs) હાલમાં મોટા પાયે તેજી જોઈ રહ્યા છે. CII, NASSCOM અને ડેલોઈટ દ્વારા તેના તાજેતરના અહેવાલ 'ઈન્ડિયાઝ સ્ટ્રેટેજિક GCC પ્લે ફોર જાપાનીઝ એન્ટરપ્રાઈઝિસ' દ્વારા જાહેર કરાયેલા આંકડા આ વાતની પુષ્ટિ કરે છે. અહેવાલમાં નેસકોમના GCC ઈકોસિસ્ટમ અંદાજોને ટાંકીને જણાવવામાં આવ્યું છે કે, ભારતનું GCC સેક્ટર, જે નાણાકીય વર્ષ 2025માં આશરે 68 અબજ ડોલરનું સીધું ગ્રોસ વેલ્યુ એડેડ (GVA) યોગદાન ધરાવતું હતું, તે નાણાકીય વર્ષ 2030 સુધીમાં લગભગ 2.6 ગણું વધીને 155-199 અબજ ડોલર થઈ શકે છે. આ મહત્વપૂર્ણ છે કારણ કે માત્ર આવકથી વિપરીત, જે માત્ર હેડક્વાર્ટર દ્વારા GCCને ચૂકવવામાં આવેલી કુલ રકમ દર્શાવે છે, GVA એ ભારતમાં GCC દ્વારા સીધી રીતે ઉત્પાદિત ચોખ્ખી આર્થિક સંપત્તિને માપે છે. આમાં વેન્ડર પેમેન્ટ્સ, સોફ્ટવેર, ક્લાઉડ, રિયલ એસ્ટેટ અને અન્ય ખરીદેલી સેવાઓ જેવા મધ્યવર્તી ખર્ચોને બાદ કરવામાં આવે છે. અહેવાલ મુજબ, પરોક્ષ અને પ્રેરિત અસરો સહિત વ્યાપક આર્થિક પ્રભાવ FY30 સુધીમાં 470-600 બિલિયન ડોલર સુધી પહોંચી શકે છે. આ આંકડા ભારતના સર્વિસ ઈકોનોમીમાં એક મોટા પરિવર્તનને રેખાંકિત કરે છે. જે ખર્ચ બચાવવાના મોડેલ તરીકે શરૂ થયું હતું તે હવે બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ માટે એક વ્યૂહાત્મક ઓપરેટિંગ મોડેલ બની ગયું છે.

ભારતનું GCC સેક્ટર, જે નાણાકીય વર્ષ 2025માં આશરે 68 અબજ ડોલરનું સીધું ગ્રોસ વેલ્યુ એડેડ (GVA) યોગદાન ધરાવતું હતું, તે નાણાકીય વર્ષ 2030 સુધીમાં લગભગ 2.6 ગણું વધીને 155-199 અબજ ડોલર થઈ શકે છે

ગ્લોબલ કેપેસિટી સેન્ટર્સ (GCCs) એ બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ દ્વારા તેમના પોતાના વૈશ્વિક કાર્યોને સંભાળવા માટે સ્થાપવામાં આવેલા ઓફશોર અથવા નિયરશોર કેન્દ્રો છે. તેઓ પરંપરાગત આઉટસોર્સિંગથી અલગ છે કારણ કે આ કામ કંપનીની પોતાની ભારત સ્થિત ટીમ દ્વારા કરવામાં આવે છે, કોઈ ત્રીજા પક્ષના વેન્ડર દ્વારા નહીં. આ હબ IT, ફાઈનાન્સ, HR, ખરીદી, સપ્લાય ચેઈન લોજિસ્ટિક્સ, ડેટા એનાલિટિક્સ, સાયબર સિક્યુરિટી અને કસ્ટમર ઓપરેશન્સ સહિતની મહત્વપૂર્ણ કોર્પોરેટ કામગીરીઓ ચલાવે છે. વધુમાં, તેઓ પ્રોડક્ટ એન્જિનિયરિંગ, AI, ક્લાઉડ, એમ્બેડેડ સિસ્ટમ્સ, ડિજિટલ મેન્યુફેક્ચરિંગ, ફિનટેક પ્લેટફોર્મ્સ અને રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (R|D)માં ઉચ્ચ મૂલ્ય

ધરાવતા કાર્યો પણ વધુને વધુ હાથ ધરી રહ્યા છે. નેસકોમ અને CII દ્વારા જાહેર કરાયેલા ડેટા અનુસાર, 70 ટકાથી વધુ ભારતીય GCC બેન્કિંગ, નાણાકીય સેવાઓ અને વીમો(BFSI), કન્ઝ્યુમર પેકેજ્ડ ગુડ્સ (CPG), ઈન્ડસ્ટ્રિયલ્સ/ઓટોમોટિવ્સ અને ટેકનોલોજી સેક્ટરમાં સ્થિત છે, જ્યારે બાકીના હેલ્થકેર, એનર્જી અને પ્રોફેશનલ સર્વિસીસમાં ફેલાયેલા છે.

નેસકોમના અહેવાલ મુજબ, GCC નો ઉદય એ હકીકત પરથી પણ જોઈ શકાય છે કે છેલ્લા એક દાયકામાં ભારતમાં ઓફિસ સ્પેસ લીઝિંગમાં GCC નો હિસ્સો 40% રહ્યો છે, જે માંગમાં અસ્થાયી ઉછાળાને બદલે મજબૂત, બહુ-વર્ષીય માળખાકીય ટ્રેન્ડ દર્શાવે છે. CII અને ડેલોઈટ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ઉદ્યોગના પ્રવાહો અનુસાર, બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ (MNCs) ચીનમાંથી તેમની સપ્લાય ચેઈનને જોખમમુક્ત કરવાના વ્યૂહાત્મક પગલા તરીકે ભારતમાં GCC બનાવવાનું વધુને વધુ પસંદ કરી રહી છે.

છેલ્લા 4 વર્ષમાં થયેલા વૈશ્વિક સંઘર્ષોને પગલે, MNCs તેમની 'China + 1' વ્યૂહરચનાના ભાગરૂપે તેમની કામગીરીનો વિસ્તાર વધારી રહી છે, જે ચીનમાં મેન્યુફેક્ચરિંગ અને એન્જિનિયરિંગ આધારિત GCC પર MNCsની નિર્ભરતા ઘટાડવા માટે બનાવવામાં આવી છે. ભારતમાં GCC ના વિકાસનું બીજું કારણ રિયલ એસ્ટેટના સંદર્ભમાં ઓછો ઓપરેશનલ ખર્ચ અને ઉભરતી ટેકનોલોજીકલ તથા એન્જિનિયરિંગ આધારિત પ્રતિભાઓની વ્યાપક ઉપલબ્ધતા છે.

GCC નો ઉપયોગ આ વૈશ્વિક સપ્લાય નેટવર્કને ડિઝાઈન કરવા,

ઓફ-બીટ

ડિજિટાઈઝ કરવા અને જોખમમુક્ત કરવા માટેના કેન્દ્રીય એન્જિન તરીકે વધુને વધુ થઈ રહ્યો છે. ભારતીય ક્ષમતા ઈકોસિસ્ટમ ઝડપથી વિસ્તરી રહી છે અને 2030 સુધીમાં 5,000 થી વધુ GCC વટાવી જવાનો અંદાજ છે. ભારતમાં GCCની તેજી મુખ્યત્વે પશ્ચિમી બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ દ્વારા સંચાલિત છે. નોર્થ અમેરિકન હેડક્વાર્ટર ધરાવતી કંપનીઓનો હિસ્સો 63% છે, જેમાં યુએસ-આધારિત કંપનીઓ સૌથી મોટો હિસ્સો ધરાવે છે. બીજો ઉભરતો દેશ જાપાન છે. ભારતમાં GCC ચલાવતી APAC(એશિયા-પેસિફિક) હેડક્વાર્ટર ધરાવતી કંપનીઓમાં જાપાન હવે 100થી વધુ કંપનીઓ સાથે સૌથી મોટું જૂથ છે, જે ભારતના એકંદર GCC ઈકોસિસ્ટમમાં આશરે 5-6 ટકા હિસ્સો ધરાવે છે. GCC મોડેલ હવે માત્ર મોટી પરંપરાગત બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ પૂરતું મર્યાદિત નથી, ઈન્વેસ્ટર-બેક્ડ કંપનીઓ પણ ટેકનોલોજી, પ્રોડક્ટ, ફાઈનાન્સ અને એન્ટરપ્રાઈઝ ઓપરેશન્સને ઝડપથી સ્કેલ કરવા માટે ભારતનો ઉપયોગ કરી રહી છે.

GCC ની રોજગારી પરની અસર વિવિધ સ્તરોમાં કામ કરે છે:

પહેલું સ્તર - સીધી રોજગારી: આ નોકરીઓ GCCની અંદર જ ઉભી થાય છે. જેમાં સોફ્ટવેર એન્જિનિયર્સ, AI નિષ્ણાતો, ડેટા સાયન્ટિસ્ટ્સ, પ્રોડક્ટ મેનેજર્સ, સાયબર સિક્યુરિટી નિષ્ણાતો, રિસ્ક એનાલિસ્ટ્સ, ફાઈનાન્સ પ્રોફેશનલ્સ, એમ્બેડેડ સિસ્ટમ્સ એન્જિનિયર્સ અને એડવાન્સ પ્રોડક્ટ એન્જિનિયર્સનો સમાવેશ થાય છે. ભારત પાસે પહેલાથી જ આશરે 2.36 મિલિયન પ્રોફેશનલ્સનો સ્થાપિત GCC ટેલેન્ટ બેઝ છે. 2030 સુધીમાં સીધી રોજગારી આશરે 4-5 મિલિયન ભૂમિકાઓ સુધી પહોંચવાની અપેક્ષા છે.

બીજું સ્તર- આ નોકરીઓ GCCની બહાર, પરંતુ કેપેસિટી સેન્ટર્સના વિસ્તરણને કારણે ઉભી થાય છે. એક મોટા કેન્દ્રને ઓફિસ સ્પેસ, ડેટા સેન્ટર્સ, હાર્ડવેર, ક્લાઉડ સર્વિસિસ, રિક્રુટમેન્ટ ફર્મ્સ, લીગલ સપોર્ટ, કમ્પ્લાયન્સ ટીમ્સ, ટ્રાન્સપોર્ટ પ્રોવાઈડર્સ, ફેસિલિટી મેનેજર્સ, ફૂડ સર્વિસિસ અને સિક્યુરિટી સ્ટાફની જરૂર હોય છે. આ બધી બાબતો સ્થાનિક વેન્ડર્સ માટે બિઝનેસ ઊભો કરે છે.

ત્રીજું સ્તર - પ્રેરિત રોજગારી: આ પ્રમાણમાં ઊંચો પગાર મેળવતા અને કુશળ GCC કર્મચારીઓ તેમજ સપ્લાયર કર્મચારીઓની ખર્ચ કરવાની શક્તિમાંથી આવે છે. જેમ જેમ આ કામદારો હાઉસિંગ, રેસ્ટોરન્ટ્સ, રિટેલ, હેલ્થકેર, એજ્યુકેશન, ટ્રાવેલ અને પર્સનલ સર્વિસિસ પર ખર્ચ કરે છે, તેમ સ્થાનિક અર્થતંત્રમાં વધુ નોકરીઓ ઉભી થાય છે.

આથી જ GCC ની અસર તેની ઓફિસમાં બેઠેલા લોકોની સંખ્યા કરતા ઘણી મોટી છે. એક ઉચ્ચ-કુશળ કોર્પોરેટ નોકરી તેની આસપાસ કેબ ડ્રાઈવરો અને કેફેટરીયા કામદારોથી લઈને હાઉસિંગ બ્રોકર્સ, સિક્યુરિટી સ્ટાફ, રિટેલ કર્મચારીઓ અને રેસ્ટોરન્ટ કામદારો સુધીના અન્ય કેટલાય લોકોની આજીવિકાને ટેકો આપી શકે છે. એ જ કારણ છે કે CIIનું વ્યાપક GCC ફ્રેમવર્ક સીધી રોજગારીથી આગળ જુએ છે. તેનો 2030 નો રોડમેપ અંદાજે 2 થી 2.5 કરોડ નોકરીઓના કુલ રોજગાર ફૂટપ્રિન્ટનો અંદાજ લગાવે છે, જેમાં લગભગ 5 મિલિયન સીધી ભૂમિકાઓ સામેલ છે, જ્યારે બાકીની નોકરીઓ રિયલ એસ્ટેટ, સપ્લાય ચેઈન, સ્થાનિક સેવાઓ અને વપરાશ આધારિત ક્ષેત્રોમાં ફેલાયેલી હશે.

ક્રિપ્ટો કરન્સી પર પ્રતિબંધ મુકવામાં આવશે?

ક્રિપ્ટો કરન્સી વાસ્તવમાં નાણાકીય વ્યવહારનું એક માધ્યમ છે. ભારતીય રૂપિયો અને યુએસ ડોલરની બરાબર સમાન, ફરક માત્ર એટલો જ છે કે વર્ચ્યુઅલ છે અને તેને જોઇ શકાતું નથી અને તમે તેને સ્પર્શ કરી શકતા નથી. તેથી જ તેને ડિજિટલ કરન્સી પણ કહેવામાં આવે છે. ખૂબ જ ટુંકા સમયમાં, ક્રિપ્ટો કરન્સીએ નણાકીય બજારમાં તેની મજબૂત શક્તિ દર્શાવી છે.

હાલમાં વિશ્વની સૌથી મૂલ્યવાન અને સૌથી લોકપ્રિય ક્રિપ્ટો કરન્સી બિટકોઈન છે. આ પછી, ઘણી બધી ક્રિપ્ટો બજારમાં ઉપલબ્ધ છે, પણ બજારમાં બિટકોઈનનું જ વર્ચસ્વ છે. શરૂઆતમાં, ક્રિપ્ટો માર્કેટમાં માત્ર બિટકોઈનનું વર્ચસ્વ હતું, પરંતુ સમય જતાં આ બજાર વધ્યું અને હજારો ડિજિટલ કરન્સી ચલણમાં આવી. આજે, ક્રિપ્ટો બિઝનેસનો વ્યાપ લગભગ વિશ્વના મોટાભાગના દેશોમાં ફેલાયેલો છે.

ક્રિપ્ટો કરન્સીમાં રોકાણ કરવા માટે, તમારે યોગ્ય પ્લેટફોર્મ પસંદ કરવું પડશે. કારણ કે જો યોગ્ય પ્લેટફોર્મ પસંદ કરવામાં ન આવે તો તમારે ટ્રેડિંગ વખતે વધુ ફી ચૂકવવી પડી શકે છે. તેવી જ રીતે, હાલમાં ભારતમાં સૌથી વધુ લોકપ્રિય ક્રિપ્ટોકરન્સી પ્લેટફોર્મ વજીર એક્સ છે.

ક્રિપ્ટો કરન્સીના લાભાલાભ અંગે

કહેવું છે કે, આ એક સુરક્ષિત સીસ્ટમ છે, જેથી છેતરપિંડીની સંભાવના ઓછી છે, તેનો ઉપયોગ સરળ અને ક્રિપ્ટો કરન્સી માટેનું એકાઉન્ટ સુરક્ષિત છે.

આરબીઆઈએ કહ્યું કે ક્રિપ્ટો કરન્સી દેશ માટે ખતરો છે, તેને કાયદેસરની માન્યતા ન આપો

બીજી તરફ, ક્રિપ્ટો કરન્સીનો ફુગ્ગો ફુટી રહ્યો હોય તેવું લાગી રહ્યું છે, ખાસ કરીને ભારતમાં માન્યતા અંગે સવાલો ઉઠી રહ્યા છે, હજુય વિશ્વભરમાં ક્રિપ્ટોને સ્વીકારવા તૈયાર નથી અને આધાર વગરની સંપત્તિ માની રહ્યા છે. જેનો ઉપયોગ ગેરકાનુની કામો માટે થઇ જશે, જેના લીધે તેની વિશ્વસનીયતા સામે સવાલો ઉભા થઇ શકે છે.

ક્રિપ્ટોનું પોતાનું કોઇ વાસ્તવિક મૂલ્ય નથી. આ માત્ર એક અટકળો છે જે મોટા બુલ માર્કેટમાં પણ સારૂં પ્રદર્શન કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. તેમણે દાવો કર્યો હતો કે આગામી વર્ષોમાં, ક્રિપ્ટોનું અસ્તિત્વ ધીમે ધીમે કોઇ ધડાકા વિના સંપૂર્ણપણે અદશ્ય

કરન્સી વોચ

થઇ જશે.

ગ્રાન્થમના જણાવ્યા અનુસાર, લોકો તેનો ઉપયોગ રોજિંદા માલ માટે અથવા સુપરમાર્કેટમાં ચુકવણી માટે કરતા નથી, પરંતુ તેનો ઉપયોગ મોટે ભાગે ખોટા કામ અને પૈસાની હેરાફેરી માટે થાય છે.

આ સિવાય વૈશ્વિક અનિશ્ચિતતા ધીમે ધીમે દૂર થઇ રહી છે, તેને જોતાં ક્રિપ્ટોમાંથી એક્ઝીટ થતા જોવા મળ્યા છે.

ભારતની વાત કરીએ તો ક્રિપ્ટો કરન્સીની કાનુની માન્યતા વિશે લાંબા સમયથી ચર્ચા ચાલી રહી છે. દરમ્યાન રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયાએ સંસદીય પેનલને જણાવ્યું હતું કે, ક્રિપ્ટો કરન્સી જેવી વર્ચ્યુઅલ ડિજિટલ સંપત્તિ ભારત જેવી ઉભરતી અર્થવ્યવસ્થા માટે ખતરો છે અને આવી સંપત્તિને દેશમાં કાયદેસર બનાવવી જોઇએ નહીં. ચીન અને કતાર એવા દેશોમાં સામેલ છે, જેમણે આવી નાણાકીય પ્રવૃત્તિઓ પર પ્રતિબંધ મુક્યો છે, જ્યારે યુરોપે વર્ચ્યુઅલ ડિજિટલ સંપત્તિને ખબૂજ કડક અને નિયમનકારી રીતે મંજુરી આપી છે. આરબીઆઇએ કહ્યું કે, આંતરરાષ્ટ્રીય સ્ટાન્ડર્ડ સેટિંગ ફ્રેમવર્ક હેઠળના પ્રતિબંધોને હજુય પણ નીતિગત વિકલ્પોમાંનો એક માનવામાં આવે છે અને તેના પર કાળજીપુર્વ વિચાર કરવો જોઇએ.

આરબીઆઇએ જણાવ્યું હતું કે, ચુકવણી અને સમાધાનમાં ક્રિપ્ટોના ઉપયોગને અટકાવીને બેન્કીંગ ક્ષેત્રના જોખમને મર્યાદિત કરીને અને સીસ્ટમ સાથે સંકળાયેલા જોડાણને ઘટાડીને ક્રિપ્ટોને રોકાવા જેવી સાવચેતીભરી વ્યૂહરચના નાણાકીય પ્રણાલીને સુરક્ષિત રાખવામાં મદદ કરશે.

યુવાનોમાં બેરોજગારી એ ફક્ત ભારતની નહીં, વૈશ્વિક સમસ્યા છે

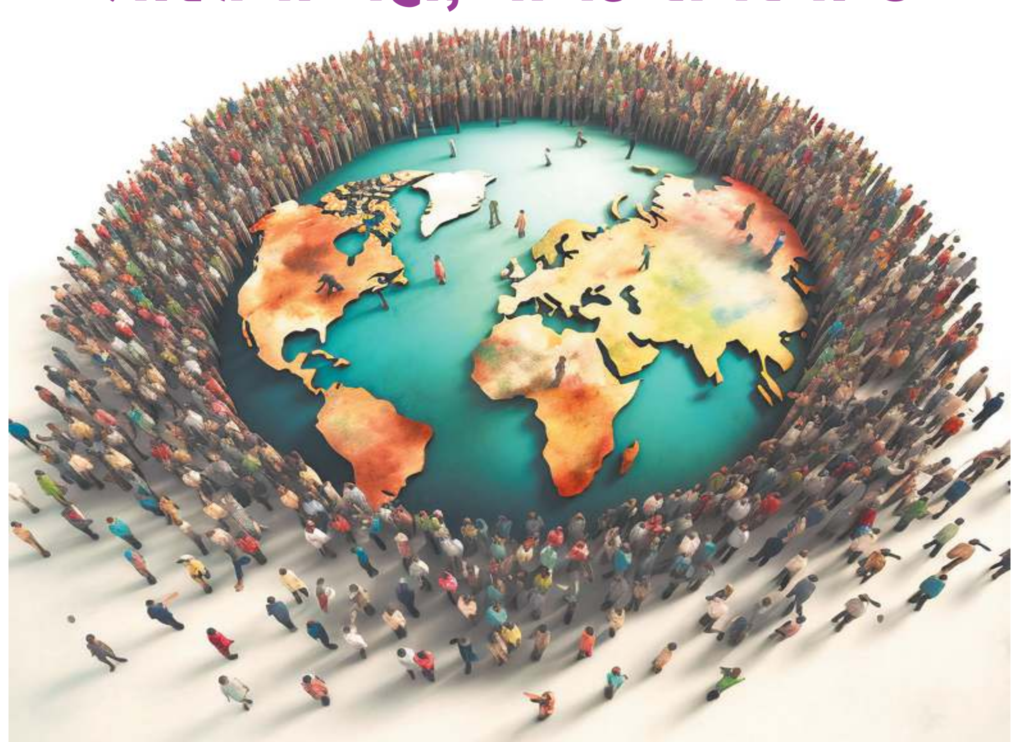

ભારતમાં એપ્રિલ ૨૦૨૬માં ૧૫ થી ૨૯ વર્ષની વયના યુવાનોમાં બેરોજગારીનો દર આશરે ૧૫% હતો. આ આંકડા પાછળ લાખો એવા યુવાનોની કહાની છે જેઓ શિક્ષણ પૂરું કરીને કારકિર્દી બનાવવાની મથામણમાં છે, જ્યારે બીજી તરફ મોંઘવારી અને ઘરના વધતા ભાવો તેમની ચિંતા વધારી રહ્યા છે. પરંતુ જો વૈશ્વિક સ્તરે જોઈએ તો આ માત્ર ભારતની સમસ્યા નથી. ઈન્ટરનેશનલ લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશન(ILO)ના ૨૦૨૬ના અહેવાલ મુજબ, વૈશ્વિક યુવા બેરોજગારી ૨૦૨૪ ના ૧૨.૩% થી વધીને ૨૦૨૫ માં ૧૨.૪% થઈ છે.

વૈશ્વિક યુવા બેરોજગારીના આંકડા (મે ૨૦૨૬)

દેશ	યુવા બેરોજગારી દર (%)
સ્પેન	૨૩.૭%
ફ્રાન્સ	૨૧.૩% યુકે
બ્રિટન	૧૬.૨%
ભારત	૧૫.૦%
ઇટાલી	૧૫.૧%
અમેરિકા	૯.૪%

નોંધ: દરેક દેશમાં યુવાની વ્યાખ્યા અલગ હોવાથી આ સીધી સરખામણી નથી, પરંતુ તે દર્શાવે છે કે અમીર હોય કે ગરીબ, દરેક દેશ પોતાના યુવાનોને રોજગારી આપવામાં સંઘર્ષ કરી રહ્યો છે.

કેરએજ ગ્રુપના ચીફ ઈકોનોમિસ્ટ રજની સિન્હાના જણાવ્યા અનુસાર, વૈશ્વિક સ્તરે બેરોજગારી વધવાના મુખ્ય કારણો આ મુજબ છે: ભૌગોલિક રાજકીય અસ્થિરતા : પશ્ચિમ એશિયાના યુદ્ધે વૈશ્વિક રોકાણકારોને ચિંતિત કર્યા છે. જ્યારે બિઝનેસમાં અનિશ્ચિતતા હોય, ત્યારે કંપનીઓ નવી ભરતીઓ (ખાસ કરીને એન્ટ્રી-લેવલ પર) રોકી દે છે.આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ (AI) નો પ્રભાવ: કસ્ટમર સપોર્ટ, બેઝિક ડેટા એનાલિસિસ અને કન્ટેન્ટ રાઈટિંગ જેવા શરૂઆતના સ્તરના કામો હવે આલ્ગોરિધમ્સ અને AI ટૂલ્સ દ્વારા ઝડપથી થઈ રહ્યા છે. આનાથી યુવાનો માટે પ્રથમ નોકરી મેળવવાની તકો ઘટી ગઈ છે. સપ્લાય ચેઈનમાં અવરોધો:

કરન્ટ-ટોપિક

કોરોના મહામારી પછી કાચા માલના ભાવોમાં ઉતાર-ચઢાવને કારણે કંપનીઓ લાંબાગાળાના હાયરિંગના નિર્ણયો ટાળી રહી છે.ભારતની પોતાની માળખાકીય સમસ્યાઓનો સામનો કરે છે. એલારા કેપિટલના ઈકોનોમિસ્ટ ગરિમા કપૂરના મતે, વૈશ્વિક કારણો ઉપરાંત ભારતની પોતાની કેટલીક આંતરિક સમસ્યાઓ પણ છે.

વૈશ્વિક સ્તરે જોઈએ તો આ માત્ર ભારતની સમસ્યા નથી. ઈન્ટરનેશનલ લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશન(ILO)ના ૨૦૨૬ના અહેવાલ મુજબ, વૈશ્વિક યુવા બેરોજગારી ૨૦૨૪ના ૧૨.૩%થી વધીને ૨૦૨૫માં ૧૨.૪% થઈ છે

શિક્ષણ અને રોજગાર વચ્ચે અસંતુલન: ભારતીય યુવાનો પાસે ડિગ્રીઓ તો છે, પરંતુ ઉદ્યોગોને જરૂરી એવા વ્યાવસાયિક અને તકનીકી કૌશલ્યોનો અભાવ છે. મેન્યુફેક્ચરિંગ ક્ષેત્રની નબળાઈ: ભારત સીધું કૃષિ આધારિત અર્થતંત્રમાંથી સેવા ક્ષેત્ર તરફ આગળ વધી ગયું. ભારતે વચ્ચેનું 'મેન્યુફેક્ચરિંગ' નું પગથિયું ગુમાવી દીધું, જે ઓછું ભણેલા લોકોને મોટા પાયે રોજગારી આપી શકત. IT સેક્ટરમાં બદલાવ: આઈટી (IT) ક્ષેત્ર જે પહેલા મોટા પાયે ફ્રેશર્સની ભરતી કરતું હતું, ત્યાં હવે ભરતી સ્થગિત થઈ ગઈ છે. હવે ગ્લોબલ કેપેબિલિટી સેન્ટર્સ (GCCs) નો ટ્રેન્ડ વધ્યો છે જે માત્ર અનુભવી લોકોને જ નોકરી પર રાખે છે. ગિગ ઈકોનોમી અને માપનની સમસ્યા: યુવાનો હવે પાર્ટ-ટાઈમ કે ફ્રીલાન્સિંગ તરફ વળ્યા હોવાથી કોણ ચોક્કસપણે રોજગાર મેળવી રહ્યું છે તે માપવું મુશ્કેલ બન્યું છે. શ્રમબળમાં મહિલાઓની ઓછી ભાગીદારી પણ એક મોટો પડકાર છે.

મુખ્ય નિષ્કર્ષ: ભારતમાં યુવા બેરોજગારીની સમસ્યા ભલે એક વૈશ્વિક ટ્રેન્ડનો ભાગ હોય, પરંતુ તેનો ઉકેલ સ્થાનિક સ્તરે જ લાવવો પડશે. શિક્ષણ પ્રણાલીને ઉદ્યોગોને અનુરૂપ બનાવવી, મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરને મજબૂત કરવું અને મોટા પાયે રોજગારી આપતા ક્ષેત્રો વિકસાવવા એ જ ભારત માટે સાચો માર્ગ છે. વૈશ્વિક પવન ગમે તે દિશામાં હોય, ભારતે પોતાના આંતરિક સુધારાઓ જાતે જ કરવા પડશે.

ક્રુડ ઓઈલની કિંમત મીડલ ઈસ્ટ યુદ્ધ પુર્વેના સ્તર પર પહોંચી ગઇ

ગત ફેબ્રુઆરી મહિનાથી શરૂ થયેલા અમેરિકા-ઈઝરાયેલ અને ઈરાન વચ્ચેના યુદ્ધ ઓસરતા જાય છે. જોકે, હજુય લેબનોન મામલે ઈઝરાયેલ નમવા માટે તૈયાર નથી, પણ અમેરિકા અને ઈરાન વચ્ચે વાટાઘાટો ચાલી રહી છે, અને હોર્મુઝ સ્ટ્રેટ ફરીથી ખુલી જવા પામ્યું છે. જેના લીધે ક્રુડ ઓઈલના ભાવ જે ઉછળીને 120 ડોલર પ્રતિ બેરલ પહોંચી ગયા હતા, તે ફરીથી 70થી 72 ડોલર પ્રતિ બેરલ પહોંચી ગયા છે. એટલે કે એમ પણ કહી શકાય કે ક્રુડ ઓઈલના ભાવ યુદ્ધ પુર્વેના સ્તરે પહોંચી ગયા છે.

ગલ્ફના સભ્યોએ હોર્મુઝ સ્ટ્રેટ દ્વારા નિકાસ પુનઃ સ્થાપિત કરી લીધી હોવાનું દેખાઈ રહ્યું છે. જુન મહિનામાં ઓપેક ક્રુડનું ઉત્પાદન એક દિવસમાં 2.34 મિલિયન બેરલનો વધારો દર્શાવે છે. સાઉદી અરેબિયાની નિકાસ યુદ્ધના પહેલાના સ્તરના 90 ટકા સુધી પહોંચી ગઇ છે. આમ, હોર્મુઝ સ્ટ્રેટ ખુલી જવાના કારણે ક્રુડના જહાજોના અવનજવન વધી ગયા છે.

ક્રુડ ઓઈલમાં હજુય ભાવ ઘટશે, પણ આવનારા દિવસોમાં હોર્મુઝ સ્ટ્રેટ પસાર કરવા ટ્રાન્ઝીટ ફી ચુકવવી પડશે

આ દરમ્યાન અમેરિકા અ ઈરાને કતારમાં તેમના વચગાળાના 60 દિવસના યુદ્ધ વિરામને કાયમી સમાધાનમાં રૂપાંતરિત કરવા માટે સકારાત્મક ચર્ચા કરી રહી છે, જેમાં હજુય સુધી કોઇ પરિણામ આવ્યું નથી, પણ કોઇ નકારાત્મક પરિબળ પણ જોવા મળ્યું નથી. ગત સપ્તાહમાં એવી સ્થિતિ આવી હતી કે, ફરીથી ઈરાન અને અમેરિકા વચ્ચે યુદ્ધ શરૂ થઇ શકે છે, પણ હાલમાં બંને દેશોની વાટાઘાટો ચાલુ છે, પણ સ્થિતિ નાજૂક તબક્કામાં છે. વૈશ્વિક વિશ્લેષક પણ હોર્મુઝના વિક્ષેપો હળવા થઇ રહ્યા હોવાથી ફંડામેન્ટલ ઝડપથી પોતાને ફરીથી સ્થાપિત કરી રહ્યા છે અને શીપીંગ

વ્યવહાર પુનઃ સામાન્ય થઇ રહ્યો છે, જેથી ક્રુડ ઓઈલમાં હજુય ઘટાડો જોઇ રહ્યા છીએ, જેથી હજુય 10થી 15 ટકાનો ઘટાડો આવવાની પુરેપુરી

ગ્લોબલ બઝ

શકયતા જોવાઈ રહી છે.

વિશ્લેષકો એવું પણ કહી રહ્યા છે કે, અમેરિકા-ઈરાન વચ્ચે પ્રક્રિયા નાજુક છે અને હોર્મુઝના વહીવટ અને ટ્રાન્ઝિટ ફી પર વિવાદ ચાલી રહ્યો છે, જે આવનારા દિવસોમાં ટ્રાન્ઝિટ ફી ચુકવવી પડે તેવી સ્થિતિનું નિર્માણ થતું જોવા મળી શકે છે. આ દરમ્યાન એક ટીવી ઈન્ટરવ્યુમાં ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે કહ્યું હતું કે, યુએસ હજુય પણ ઈરાન સાથે વાટાઘાટો કરી રહ્યું છે અને દાવો કર્યો હતો કે ઈસ્લામિક રિપબ્લીક તમામ બાબતોમાં સંમત થઈ ગયું છે, પણ આ વાતમાં કેટલું તથ્ય છે તે આવનારો સમય જ બતાવશે.

એક અમેરિકી અખબારમાં સુત્રોના આધારે અહેવાલ આવ્યો હતો કે, રાજદ્વારીઓએ તેહરાનને હોર્મુઝ અને ટોલ ચુકવણી પરના તેના દાવાને છોડી દેવાના બદલામાં વિદેશમાં રાખવામાં આવેલા દેશના અબજો ડોલરના ભંડોળને જાળવવાની ઓફર કરી હતી, પણ ઈસ્લામિક રિપબ્લીક આગળ વધી રહ્યું નથી. એટલું જ નહીં, તેહરાનના પરમાણુ કાર્યક્રમ અને લેબનોનમાં લડાઈનો અંત સહિતના મુદ્દાઓ હજુય પણ કાયમી કરાર માટે ચર્ચાઓને જટિલ બનાવવા માટે ઉભા છે. કેટલાક યુરોપિયન દેશો એવું સ્પષ્ટ માની રહ્યા છે કે, હોર્મુઝને પાર કરવા માટે ટોલ ફી અનિવાર્ય બની જશે અને આ ફી હોર્મુઝ પસાર કરનારા જહાજોએ ઈરાન અને ઓમાનને ચુકવવું પડશે.

આ તમામ પરિબળોની ઉપર નજર નાંખવામાં આવે તો ઈરાન અને અમેરિકા યુદ્ધ ફરીથી શરૂ થાય તેવું બંને દેશો ઈચ્છતા નથી પણ કેટલીક જટિલ બાબતો અટવાઈ પડી છે, તેનો ઉકેલ આવે તેવું પણ દેખાતું નથી. જેથી હજુય થોડા સમય સુધી આ તણાવ ચુલ રહેવાની પુરેપુરી સંભાવના છે, પણ હોર્મુઝ ખુલી જવાના કારણે ક્રુડ ઓઈલની અવનજવનની સાથે વિદેશમાં નિકાસ વ્યવહાર પણ પુનઃ સ્થાપિત થઇ રહ્યો હોવાથી લોજેસ્ટિક ખર્ચમાં મોટો ઘટાડો અને ઝડપી બની જશે, જે ભારત સહિત તમામ દેશોને ફાયદારૂપ બનશે.